

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED TWICE WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Дому, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ПЕРЕД ВСЕНАРОЄВИМИ ЗІЗДАМИ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Дванадцятий з черги всенародний з'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім відбудеться в дні 15, 16 і 17 липня, 1931 року, або за півтора місяця. Два дні перед тим відбудуться конференції Жіночої Секції й Секції Молоді ТУРФДім. Правдоподібно, що в тих самих днях відбудуться наради партійної фракції українських масових організацій — так що конференції та наради, як вступили до самого з'їзду, пінуться вже від невідлі, 12 липня.

В суботу, 18 липня правдоподібно, відбудуться збори шевроців Робітничо-Фармерського Видавничого Товариства, а в понеділок, 20 липня відбудеться перша всенародна конференція ТОДОВИРНАЗУ. Далі — 21, 22 і 23 буде відбуватися сема конвенція Робітничого Запomoгoвoгo Товариства.

На повних десять днів заповідаються з'їзди цих українських робітничо-фармерських організацій цього року. Сегорічні з'їзди з причин теперішніх надзвичайних умовин, є дуже важливими, вони обговорюватимуть всі найжиттєвіші справи, що стосуються українського робітництва й незалежного фармерства цієї країни, справи визвольного руху усіх трудящих Канади та робітників і селян Західної України. Програма 12-го з'їзду ТУРФДім, що було вміщена в минулому числі "Укр. Роб. Вістей", вказує які саме певні справи будуть обговорюватися на з'їздах цих наших організацій.

Але що є дуже важливим, то це те, що на з'їзд верне з Радянського Союзу наша українська робітничо-фармерська делегація, що зараз є в Радянському Союзі, верне живий свідок величезного соціалістичного будівництва, що оглядає там його нині очима українського робітника й фермера Канади. Скільки б ми не писали статтів про успіхи соціалістичного будівництва, скільки б не друкували листів від тамошніх робітників та селян до своїх знайомих в Канаді, то проте найцікавішим для нас є послухати, що скажуть нам ті, що ми їх послали туди півтора місяця тому назад.

В цьому числі "Укр. Роб. Вістей" присвячуємо ми сторічку нашій делегації, містимо листи від членів делегації, що димали тільки наспіли. Листи писані наспіх, у них цілотию образ того, що делегація бачила й що переживала, немає. В них є тільки маленькі клантки життя, нашівидко схоплені олівцем — але з яким зацікавленням вони читаються.

Чому? Бо це пишуть ті, яких ми недавно тільки вирядили в новий світ. Пишуть, що не можуть описати всього, що бачили, що пережили, зрозуміли, відчули. Зате розказати зможуть багато, багато.

Нині Радянський Союз стоїть на міжнародній економічній арені, як величезна окрема сила, що гострим клином вривається в капіталістичний світ і щодня більше його розширяє. За Радянський Союз, за торгівлю з ним пересварилися нині капіталісти між собою, хоч всі вони кожної хвилини раді б вхопити його за горло.

Голос правди про трудящих Радянського Союзу, що його скаже наша делегація на з'їздах українських робітничо-фармерських організацій, пронадує між трудящими цілої країни.

Наші сегорічні з'їзди взагалі багато нового скажуть українським трудящим Канади. Півтора року від часу останніх з'їздів дуже багато чого навчили українських робітників і фермерів. Вони показали їм, чого може чесний бідний працівник сподіватися в капіталістичній країні. Вони показали їм, яку роль гратимуть оті так звані патріотичні товариства, дім-провідники, коли робітники й фермери, доведені голодом і нуждою до відчаю, кинуться у вир революційної боротьби за право на життя. Виступи жовтобланих хуліганів в західній Канаді, напади на фермерські мітинги, погроми фермерських будинків, революційно-домогання до уряду, щоб депортував комуністів, безупинна погромницько-провокаційна травля в пресі — все це показує українським робітникам і фермерам, якого ворога мають вони між собою, що говорить їхньою мовою.

І коли українська буржуазія в Канаді отак вислугується перед тутешньою буржуазією, то в старому краю, — в Галичині й на Буковині, — як про це писали ми в попередніх числах, жовтобланих буржуазія добиває угоди з польською шляхтою та румунськими фашистами, на основі якої за миску соціальної юшки вона буде допомагати цим фашистським окупантам ще більше гнітити трудящих західно-українських земель. Румунські боари й польська шляхта готуються під проводом французьких мілітаристів до походу проти СРСР і тому з'єднують собі службу української буржуазії. Тому треба, щоб сегорічні з'їзди наших організацій й по цьому питанні сказали своє слово.

Ще більшою, ще важливішою буде на з'їзді справа — це економічне й політичне положення українських трудящих мас Канади, як частини канадійських робітників і фермерів. Над цєю справою найбільше радитимуть наші з'їзди, бо ця справа — це питання насушеного куска хліба для робітника й фермера.

Ми кличемо усі наші організації, усіх, хто цікавиться організацією, робітничим рухом, сучасним тяжким положенням і не знає виходу з него — прибути на всенародні з'їзди наших організацій у великому числі з цілої Канади.

Канадська українська робітничо-фермерська делегація до Радянського Союзу — рапортує! Редакція "Українських Робітничих Вістей" отримала ряд листів з подорожі української робітничо-фермерської делегації з Канади до Радянського Союзу, частину яких подаємо на цьому місці

"НЕВІЛЬНИЧА ПРАЦЯ" В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ

Чули ми й читали ми не раз в Канаді про "невільничу працю" в Радянському Союзі. Осми вже 15 днів в Радянському Союзі, переїхали ми за той час тисячі кілометрів, відвідали велике число фабрик та колгоспів і ніде ми не здибали отой "невільничої праці". Коли говорили про це з робітниками та селянами, то вони здророво сміялися з того.

Бо в Радянському Союзі, як ніде в світі — праця вільна. Тут робітник і селянин є господарями своєї країни й вони вповні свідомі него. Вони з великим ентузіазмом взялися за відбудову й перебудову своєї країни, будують фабрики, щоб мати все своє, вони змагаються тепер за клас — наздоганяти й перегнати капіталістичні країни.

Дніпрестан — це колосальне будівництво. Тут будують величезну електро-станцію й фабричний комбінат. Тут працює тепер 32 тисячі робітників. Працюють з великим завзяттям та ентузіазмом. Все це має бути скінчено до 1-го травня 1932 року. Мости збудували б місяців скорше, як було в плані, заощадивши пів мільйона карбованців. Американські та німецькі інженери казали їм, що вони провалиться, коли так швидко будуватимуть. А робітники показали, що це брехня.

Так само казали закордонні спеціалісти, що й Дніпрестан не зможе бути скінчений на призначений час. Робітники занепокоїлися були тільки тим, що брак робітничих рук. Але ось поорганізували ударні бригади. До цього прилучилися й інженери, які виходили своїми льокомативами до праці після семи годин, пішли студи...

Дніпрестан, Україна.

ХАРНІВСЬКА ПОЛІКЛІНІКА

В південній частині міста Харкова, столиці Рад. України, робітники в 1925-1927 р.р. побудували один із трох найбільших будинків Харкова, що зветься Поліклінікою.

Будинок збудований після найновішого плану будови. Насичає 70 кімнат, з котрих частина призначена для прийняття, екзамінування, лічення і оперування пацієнтів, а решта кімнат для тих, хто на приказ лікаря, чи по операції мусить залишатись в Поліклініці ще якийсь час.

Персонал Поліклініки 1.300 чоловіка, з котрого налічується 300 лікарів по різним хворобам. Лікарі 98% радянські. Персонал поділений на одинадцять відділів і кожний відділ має призначену частину району, що її має обслуговувати. Необхідним підчеркнути, що до керуючої ради входять робітники з заводів, котрі пильно слідять за тим, щоб робітники, які працюють у фабриках, а потребують лікарської допомоги, одержали її вчас. Поліклініка обслуговує не лише тих, що самі приходять і свідомі того, що їм лікарська поміч konieczна, а є певна частина персоналу, що її завданням є відвідувати мешкання робітників і таким чином довідатись чи кому з робітників потрібна лікарська поміч, рівножати дати пораду, як робітник зі своєю родиною повинен жити, щоб не покласти в одну, чи другу хоробу. Що до екзамінування, то Поліклініка не зупиняється на тих, кому поміч konieczна, а зстаріється, щоб досягнути і провирити тих, які мають які...

небудь хороби, а не свідомі цього. Вчас відвідування Поліклініки ми з офіційної статистики довідалися, що дежно переходить екзамінування 3.000 осіб. При клініці є молочарня й кухня, де діти робітників до 4-ох років за приписаною дієтою лікаря одержують молоко і їду. Е антика де 65% медичини стоять готових і коли робітник потребує, то не мусить чекати, а приходять і мудержу негати.

Щодо інструментів екзамінування, лічення і оперування хворих, то треба підчеркнути, це одні з найкращих і наймодерніших, що перевершили буржуазні інституції. Візьмемо одну з багатьох таких машин, котрої ні одна буржуазна інституція по сьогодні немає, а то машина, якої уживають для лікування таких, що загинують. Ще один примір, як радянський уряд дає про робітників, щоб вони одержали все що повинні не тільки зі сторони медичної допомоги, але щоб мати досвід з кожної днини, до чого одні чи друга днина може бути здібна і відповідно цю днину виховувати. Роблять це за допомогою машинних знарядів, що зараз є в Поліклініці. Таких примірів навести можна дуже багато.

Все повиче згадане робітників в Рад. Союзі отримує безплатно. Це наш досвід з розмови з робітниками, що знаходились в Поліклініці в часі наших відвідувань. Це здобутки робітників Жовтневої революції і за що робітничий клас капіталістичних країн повинна боротися і вибо-

"СЛУХАЛА НАС В РАДІО ЦІЛА УКРАЇНА"

(Уривок з листа т. Навізівського, голови делегації, до т. Шатувльського, секретаря Головному.)

Київ, 15 травня 1931.

Дорогий Товаришу! Ви певно проклали мене вже за те, що нічого не пишу. Не моя вина. Не тільки я, але взагалі ніхто з нас не пише, бо нема часу і нема вигідного місця. Нашу маршруту так розписали, що нема одного вільного дня. Цілими днями ходимо по заводах, вечерами в театрах, а коли вернемо до вагону, ідемо спати, бо вранці знову треба вставати й далі в дорогу.

На радянським кордоні нас стрінули робітники з військовою музикою. Радість невимовна. Делегати розплакались. Після привітальних промов наступила ревізія багажу. Відтак купили нам білети до Москви і ми покатили. В Москві на стайі стрінули нас представники ВЦСПС. Знову короткий стрічний мітинг, промови. Завезли нас до гостиниці "Європа", скупили нас, погодили й дали пообідати.

Відбули тоді мітинг з представником ВЦСПС та розробили начерк нашої поїздки по Україні. Нам сказали, що томо, що до Москви приїхало багато різних делегацій, нас, як українських робітників пошлять на перше травня до Харкова.

В Москві оглянули музей революції, мавзолей, трохи міста, пішли вечером в кіно і в дванадцятій годині виходили до Харкова. Поїзд спізнився на пару годин. До Харкова приїхали вночі. На стайі нас стрінули представники всіх організацій. Почалося вітання. На нас таке зробило сильне враження, що майже кожний з нас не міг зразу говорити з радості. Вітання відбулось в прийомній. СЛУХАЛА НАС В РАДІО ЦІЛА УКРАЇНА. Після того — вечера в червоній гостиниці і товариська балачка з робітниками.

Слідуючого дня відвідали новий гігант тракторобуд, Сергія Молот. Вечером пішли до театру на балет. Відтак свято першого травня. Театри, всеукраїнська музична олімпіада, стріча ударників, знову заводи, поліклініка тощо. Нарешті прийом у Наркомоса через чотири години.

В Харкові ми оглянули ще інші установи, дитячий садок, ясла, Дім безпритульних дітей, тощо. Відтак виходили в Горлівку на Донбасі, де оглянули шахти й металургічні заводи, робітничі гурти, мешкальні, клуби, театри. Звідси переїхали в Сталіно, відтак в Дніпробуд, Дніпропетровське та Київ.

Тут по Україні ми надивились на все, що тільки можна було. Були теж на прийомі в наших академиків в ВУАН. Стрічались з різними людьми. Були в молочарському рагоспі, а зараз біля Харкова будують ще в зерновому колгоспі. Враження на всіх делегатів велике. Були в школі Червоних Старшин.

ДОНБАС—СЕРЦЕ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ

В Донбасі є найбільше покладав вугілля. Від вугілля Донбасу залежить розвиток усього тяжкої індустрії, різних фабрик і заводів в цілому Радянському Союзі. Тому то і названо Донбас серцем Рад. Союзу. Зараз в цілому Донбасі своїм чоловікам, котрі робили на поверхній шахті, йти в шахту, а самі вони виконували роботу на поверхній шахті. Це соціальне змагання за виконання плану зараз йде по цілому Рад. Союзі. Будують соціалізм, будують нове життя. Молоді відограє найважливішу роль у будові цього нового життя.

Ми прибули до Горлівки, коло 10 години рано. Проти нас вийшли представники робітників на стайі, і забрали нас до їдальні (реставрації). По-спідавши, ми пішли до робітничого клубу. Робітничі клуби, це культурні осередки робітників по всьому Рад. Союзі. Будинок коштує до трох мільйонів карбованців. Тут же театральна сая, кіно, мітингові і спортові сая, диточі ясла, бібліотека, відпочивальні для робітників, — одні читають інші ведуть вільну балачку, а знова інші надішли нашішники слухають по радіо. В клубі ми мали спільне засідання з представниками робітників в Горлівці; сказали ми шль нашого прибуття до Рад. Союзу, а зокрема до Донбаського району, тому нашим обовязком і бажанням є, щоб побути в шахтах і довідатись про життя і побут робітників на місці. Робітники дуже радо нас інформують. Вказують на всі соціальні досягнення, недоста-

бітників в змаганні за виконання плану сами себе заставляють до праці. В Рад. Союзі зараз брак дві мільйони робочих рук. Отже брак робочих рук і в Донбасі. Жінки шахтерів видвинули ключ за виконання плану, сказали своїм чоловікам, котрі робили на поверхній шахті, йти в шахту, а самі вони виконували роботу на поверхній шахті. Це соціальне змагання за виконання плану зараз йде по цілому Рад. Союзі. Будують соціалізм, будують нове життя. Молоді відограє найважливішу роль у будові цього нового життя.

Ми прибули до Горлівки, коло 10 години рано. Проти нас вийшли представники робітників на стайі, і забрали нас до їдальні (реставрації). По-спідавши, ми пішли до робітничого клубу. Робітничі клуби, це культурні осередки робітників по всьому Рад. Союзі. Будинок коштує до трох мільйонів карбованців. Тут же театральна сая, кіно, мітингові і спортові сая, диточі ясла, бібліотека, відпочивальні для робітників, — одні читають інші ведуть вільну балачку, а знова інші надішли нашішники слухають по радіо. В клубі ми мали спільне засідання з представниками робітників в Горлівці; сказали ми шль нашого прибуття до Рад. Союзу, а зокрема до Донбаського району, тому нашим обовязком і бажанням є, щоб побути в шахтах і довідатись про життя і побут робітників на місці. Робітники дуже радо нас інформують. Вказують на всі соціальні досягнення, недоста-

Ів. Пастуш.

Харків.

чі, помилки і т. ін. Ні з чим перед нами не криються.

Умовин праці шахтера.

Забойщики (майнери) роблять по чотири зміни, по шість годин в день. Всі речі роблять по сім годин. Пять днівний тиждень, себто, працюють чотири дні, а пятий відпочивають. Забойщики роблять у формі акордової роботи. Загробляють від двіста до триста п'ятьдесять і чотириста карбованців в місяць. Середня платня всіх загальникових робітників від 180 до 200 карбованців в місяць. За умовальною ані за зняття не платять нічого. Робочого убрання не купують, а достають даремно й то кожного дня чисте, полокане. Докторська обслуга безплатна, включаючи й родину. За помешкання покриває сама індустрія з державної каси. Кожний робітник дістає три кімнати, кухню й ванну. В кімнатах модерні установи сегоднішної поби. Самотні живуть по три чоловіки в кімнаті. Кожний має особне ліжко і все потрібне убудовання. В кожній кімнаті радіо. Тут я навів головніший точки умовин праці робітника. Є ще більше дрібніших підготрим користуватися робітником.

В шахті.

Ми спустились в шахту в годині другій попудудні підчас зміни. Шахта 65 років стара. Пласти вугілля положені на 45 до 50 степенів вертикально. Пласти на п'ять з половиною стій за грубі. Давнішні тут забойщики робили обушками (піками). Зараз уведено робуну машину. Подекуди ще роблять обушками. По більшість вже роблять "джек гамерами" тому, що вугілля не стріляється. Вугілля вибирається за "лонг вол систем". Є тут шахти, в котрих вже уведено модерну теперішнього дня техніку на американський стиль. Вийшовши з шахти, викупалися і пішли в парк. Поблизу шахт є шістьдесять десятин ясенювого ліса. Цей ліс був занущений і зарослий різним халбузом. Тут до недавна скринались бандити, різні хулігани, чигаючи на свої жертви, мордуючи робітників в різні огидні способи. Цього року два тижні перед першим травнем робітники узались дружно й прочистили ліс, вирубавши старі дерева і халбузу. Побудували гарне устаткування, де під голим небом відбувають мітинги, кіно. Радіо по цілому парку, і багато інших забавних пунктів для молоді і дітей. Прямо дивується, як це вони так скоро могли влаштувати. Але де віра й воля, там і сила.

Всі місцевости, котрі ми відвідуємо, вечером устроюють масові збори робітників, щоб, це культурні осередки робітників по всьому Рад. Союзі. Від нашої делегації першим завше говорить голова делегації т. Навізівський. Тов. Навізівський один з найкращих промовців. Робітники під час промови устроюють довгошкі трезалі овації. Відповідаючи, вказують на свої недостачі, які ще в них є, не криються. Нас ми мали спільне засідання з представниками робітників в Горлівці; сказали ми шль нашого прибуття до Рад. Союзу, а зокрема до Донбаського району, тому нашим обовязком і бажанням є, щоб побути в шахтах і довідатись про життя і побут робітників на місці. Робітники дуже радо нас інформують. Вказують на всі соціальні досягнення, недоста-

Можна б ще багато писати, та цим разом обмежуся на цім. Іншим разом постаруюсь більше написати, бо зараз часу не хватає.

Гр. Кізем.

Горлівка, Донбас, Україна.